

UCHWAŁA NR 195 RADY MINISTRÓW

z dnia 13 czerwca 1958 r.

o wstępnym stażu pracy absolwentów szkół wyższych.

Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

§ 1. W rozumieniu niniejszej uchwały absolwentem szkoły wyższej jest osoba, która uzyskała dyplom stwierdzający ukończenie szkoły wyższej.

§ 2. 1. Absolwenci szkół wyższych podejmujący w przedsiębiorstwach, urzędach i instytucjach pierwszą po ukończeniu szkoły pracę zawodową w wyuczonym zawodzie lub w zawodach pokrewnych obowiązani są do odbycia wstępnego stażu pracy.

2. Absolwenci szkół wyższych odbywają wstępny staż pracy w zakresie potrzebnym do uzyskania pełnego praktycznego przygotowania do pracy w zakładzie pracy zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami oraz innymi warunkami przewidzianymi w taryfikatorach kwalifikacyjnych lub innych przepisach określających zasady zaszerzegowania pracowników.

3. Czas wstępnego stażu pracy wlicza się do czasu pracy zawodowej.

4. Pracą absolwenta w okresie odbywania wstępnego stażu pracy powinien kierować pracownik wykwalifikowany w danym zawodzie.

§ 3. 1. Zakład pracy przyjmując absolwenta do odbycia wstępnego stażu pracy zawiera z nim na piśmie umowę o pracę na czas nieokreślony.

2. Umowa o pracę powinna określać:

- 1) czas trwania wstępnego stażu pracy,
- 2) zasadnicze prawa i obowiązki pracownika, z tym że w umowie zakład pracy może powołać się na obowiązujący w zakładzie układ zbiorowy pracy lub inne przepisy szczególne, określające prawa i obowiązki pracowników,
- 3) wysokość wynagrodzenia zasadniczego,
- 4) zakres wstępnego stażu pracy.

3. Po ukończeniu wstępnego stażu pracy i po sprawdzeniu przez komisję kwalifikacyjną kwalifikacji pracownika w trybie przewidzianym w § 8 zakład pracy uzupełnia odpowiednio zawartą z pracownikiem umowę o pracę, w szczególności przez określenie przydzielonego pracownikowi stanowiska pracy i wysokości wynagrodzenia.

§ 4. 1. Przerw faktycznych w odbywaniu wstępnego stażu pracy, trwających jednorazowo dłużej niż 6 tygodni, nie wlicza się do okresu wstępnego stażu pracy.

2. W razie rozwiązania umowy o pracę przed zakończeniem wstępnego stażu pracy czas odbytego wstępnego stażu pracy może być zaliczony w całości lub w części do okresu wstępnego stażu pracy przez zakład pracy, w którym absolwent podejmuje ponownie wstępny staż pracy, na podstawie opinii komisji kwalifikacyjnej (§ 8) wydanej po sprawdzeniu kwalifikacji pracownika.

3. Czas zasadniczej służby wojskowej lub innej czynnej służby wojskowej (jak powołanie na ćwiczenia lub przeszkolenie wojskowe) trwający dłużej niż 6 tygodni zalicza się do wstępnego stażu pracy tylko wówczas, gdy pracownik odbywał służbę wojskową w wyuczonym zawodzie lub w zawodzie pokrewnym i przedstawił odpowiednie zaświadczenie dowódcy jednostki wojskowej, w której odbywał służbę wojskową.

4. Przepis ust. 3 ma odpowiednie zastosowanie do absolwentów, którzy przed rozpoczęciem wstępnego stażu pracy odbywali czynną służbę wojskową określoną w ust. 3.

5. Zaliczenie czasu wstępnego stażu pracy odbytego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej oraz czasu służby wojskowej w przypadkach przewidzianych w ust. 3 następuje bez względu na to, czy pracownik podejmie pracę w tym samym zakładzie pracy.

6. Przepis ust. 3 nie narusza przewidzianych w przepisach szczególnych uprawnień pracowników do zaliczenia okresów odbytej czynnej służby wojskowej do okresów zatrudnienia w zakresie wszelkich innych uprawnień uzależnionych od okresu pracy w zakładzie pracy lub od ciągłości pracy w danym zatrudnieniu.

§ 5. 1. Jednostka nadrzędna może zlecić zakładowi pracy przyjęcie do odbycia wstępnego stażu pracy większej liczby absolwentów, niż to wynika z potrzeb zakładu.

2. Zasady zapewnienia środków finansowych na zatrudnienie zwiększonej liczby absolwentów odbywających wstępny staż pracy określają właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Finansów.

3. Przypadki, w których może być nałożony na zakład pracy obowiązek przyjęcia do odbycia wstępnego stażu pracy zwiększonej liczby absolwentów, określają właściwi ministrowie.

§ 6. 1. Czas wstępnego stażu pracy dla absolwentów szkół wyższych wynosi od 1 do 2 lat zależnie od zawodu i stanowiska, na które pracownik jest przewidziany po odbyciu wstępnego stażu pracy.

2. Czas trwania i programy wstępnego stażu pracy dla poszczególnych zawodów (grup zawodów) lub w poszczególnych rodzajach zakładów pracy ustalają jednostki bezpośrednio nadrzędne nad zakładami pracy na podstawie wytycznych właściwego ministra wydanych w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego, a w odniesieniu do typowych zawodów nietechnicznych występujących w różnych gałęziach pracy — na podstawie wytycznych Ministra Pracy i Opieki Społecznej wydanych w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego.

§ 7. 1. Absolwenci inżynierowie i absolwenci posiadający tytuł inżyniera magistra powinni odbywać wstępny staż pracy bezpośrednio w zakładzie produkcyjnym.

2. Absolwenci wymienieni w ust. 1 w czasie odbywania wstępnego stażu pracy powinni zaznajomić się z pracą na stanowiskach robotniczych.

3. Zatrudnienie absolwentów wymienionych w ust. 1 w administracji państwowej, urzędach, instytucjach państwowych, placówkach naukowo-technicznych oraz w biurach projektów jest dopuszczalne dopiero po odbyciu przez absolwenta wstępnego stażu pracy w zakładzie produkcyjnym.

4. Zatrudnianie absolwentów szkół wyższych o kierunkach nietechnicznych w centralnych urzędach jest dopuszczalne dopiero po odbyciu wstępnego stażu pracy w zakładzie pracy nie będącym centralnym urzędem.

5. Właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego mogą określić zawody, w których dopuszczalne jest odbywanie wstępnego stażu pracy przez absolwentów wymienionych w ust. 1 w nieprodukcyjnych

zakładach pracy, oraz zawody, w których nie stosuje się zakazu przewidzianego w ust. 3 i 4.

§ 8. 1. Po ukończeniu wstępnego stażu pracy absolwenci szkół wyższych obowiązani są złożyć przed komisją kwalifikacyjną egzamin z zakresu programu wstępnego stażu pracy. Celem egzaminu jest sprawdzenie umiejętności stosowania w praktyce wiadomości zawodowych z uwzględnieniem specyficznych zadań danego działu pracy oraz stanowisk, na które absolwent jest przewidziany po ukończeniu wstępnego stażu pracy.

2. Zasady powoływania i ustalania składu komisji kwalifikacyjnych, tryb i zakres egzaminów, zasady postępowania w przypadku ujemnego wyniku egzaminu oraz wzory zaświadczeń o odbyciu wstępnego stażu pracy określa właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Szkolnictwa Wyższego.

§ 9. 1. Absolwentom szkół wyższych w okresie odbywania wstępnego stażu pracy przysługuje najniższe wynagrodzenie przewidziane dla stanowiska, na które absolwent jest przewidziany zgodnie z kwalifikacjami po odbyciu wstępnego stażu pracy. Jeżeli czas wstępnego stażu pracy przekracza 1 rok, w drugim roku wynagrodzenie absolwenta może być podwyższone, nie więcej jednak niż o 20%. Wynagrodzenie absolwenta w drugim roku wstępnego stażu pracy nie może przewyższać wynagrodzenia ustalonego dla stanowiska, na które absolwent jest przewidziany po odbyciu wstępnego stażu pracy.

2. Właściwi ministrowie w porozumieniu z zarządami głównymi właściwych związków zawodowych mogą określić dla poszczególnych zawodów (grup zawodów) wynagrodzenie zasadnicze w czasie odbywania wstępnego stażu pracy na odmiennych zasadach niż przewidziane w ust. 1, z tym jednak, że wynagrodzenie to nie może być wyższe od wynikającego z przepisów ust. 1.

3. W okresie odbywania wstępnego stażu pracy absolwentowi szkoły wyższej może być przyznana premia za jakościowe osiągnięcia w pracy, jeżeli zgodnie z obowiązującymi w zakładzie pracy przepisami pracownicy zajmujący dane stanowisko mogą być premiowani. Wysokość premii nie może przekraczać górnej granicy premii przewidzianej dla pracowników w danym zakładzie pracy i nie może być wyższa niż 25% miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego absolwenta odbywającego wstępny staż pracy.

§ 10. 1. Od obowiązku odbycia wstępnego stażu pracy zwolnieni są pracownicy, którzy przed ukończeniem nauki w szkole byli zatrudnieni w tym samym lub pokrewnym zawodzie albo na takim samym lub pokrewnym stanowisku co najmniej przez okres 1½ roku, pod warunkiem zdania egzaminu przewidzianego w § 8.

2. Jednostka nadrzędna nad zakładem pracy może w indywidualnych przypadkach, na uzasadniony wniosek zakładu pracy, zwolnić od obowiązku odbycia wstępnego stażu pracy pracownika, który przed podjęciem pracy zawodowej w wyuczonym zawodzie był już zatrudniony w innym zawodzie co najmniej przez 2 lata, pod warunkiem zdania egzaminu przewidzianego w § 8.

§ 11. Właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej oraz Ministrem Szkolnictwa Wyższego mogą skrócić czas trwania wstępnego stażu pracy dla określonych grup absolwentów lub zwolnić określone grupy absolwentów od obowiązku odbycia wstępnego stażu pracy oraz od obowiązku zdania egzaminu przewidzianego w § 8, jeżeli nauka w szkole zapewnia odpowiednie przygotowanie praktyczne lub jeżeli jest to uzasadnione innymi szczególnymi względami. Uprawnienie to przysługuje również Mini-

strowi Pracy i Opieki Społecznej w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami oraz z Ministrem Szkolnictwa Wyższego w odniesieniu do zawodów lub określonych grup absolwentów zatrudnianych w różnych gałęziach pracy lub w jednej gałęzi pracy podlegającej różnym resortom.

§ 12. Przepisów niniejszej uchwały nie stosuje się w odniesieniu:

- 1) do tych działów i stanowisk pracy, dla których obowiązek odbycia praktyki zawodowej przewidziany jest w szczególnych przepisach prawnych,
- 2) do osób podejmujących pracę zawodową w rzemieślniczych zakładach pracy,
- 3) do nauczycieli i fachowych pracowników służby bibliotecznej oraz fachowych pracowników służby zdrowia,
- 4) do absolwentów szkół artystycznych,
- 5) do oficerów i podoficerów nadterminowych zwolnionych z czynnej służby wojskowej w związku z redukcjami Sił Zbrojnych oraz zwalnianych na podstawie obowiązujących przepisów, z wyjątkiem przypadków zwolnienia oficera (podoficera) w trybie karnym lub dyscyplinarnym,
- 6) do osób objętych uchwałą nr 707 Rady Ministrów z dnia 13 listopada 1956 r. w sprawie zatrudnienia funkcjonariuszów zwolnionych ze służby w organach bezpieczeństwa publicznego i ich materialnego zaopatrzenia (Monitor Polski z 1956 r. Nr 96, poz. 1056 i z 1957 r. Nr 8, poz. 58).

§ 13. 1. Przepisy niniejszej uchwały nie dotyczą kopalnictwa oraz przedsiębiorstw budowlanych i budowlano-montażowych, przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”, przedsiębiorstw gospodarki rolnej, a także administracji leśnej.

2. Zobowiązuje się odpowiednio Ministrów: Górnictwa i Energetyki, Przemysłu Ciężkiego, Przemysłu Chemicznego, Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, Komunikacji, Rolnictwa oraz Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego do określenia w porozumieniu z Ministrem Pracy i Opieki Społecznej i Ministrem Szkolnictwa Wyższego w terminie 30 dni od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały zasad odbywania wstępnego stażu pracy w zakładach pracy wymienionych w ust. 1.

§ 14. Przepisy niniejszej uchwały stosuje się do absolwentów szkół wyższych podejmujących po dniu wejścia w życie uchwały po raz pierwszy po ukończeniu szkoły pracę zawodową w wyuczonych zawodach lub zawodach pokrewnych.

§ 15. W zakładach pracy, w których stosunki pracy normują układy zbiorowe pracy, wprowadzenie w życie niniejszej uchwały powinno nastąpić w porozumieniu z zarządami głównymi właściwych związków zawodowych w formie protokołów dodatkowych do tych układów.

§ 16. Zainteresowani ministrowie wydadzą najpóźniej w terminie trzech miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej uchwały wytyczne wymienione w § 6 ust. 2 oraz przepisy, o których mowa w § 8 ust. 2. Do czasu wydania wytycznych, o których mowa w § 6 ust. 2, zakłady pracy ustalają dla przyjmowanych absolwentów tymczasowe programy wstępnego stażu pracy zgodnie z przepisami niniejszej uchwały.

§ 17. 1. Upoważnia się Ministra Pracy i Opieki Społecznej do określenia w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami zasad kierowania absolwentów do zakładów pracy w celu odbycia wstępnego stażu pracy.

2. Do czasu wydania przepisów, o których mowa w ust. 1, mają odpowiednio zastosowanie przepisy uchwały nr 112 Rady Ministrów z dnia 25 marca 1957 r. w sprawie zasad zatrudniania absolwentów średnich szkół zawodowych oraz szkół wyższych (Monitor Polski Nr 27, poz. 183).

3. Traci moc § 4 uchwały nr 112 Rady Ministrów wymienionej w ust. 1.

§ 18. Zaleca się centralnym organizacjom spółdzielczym wprowadzenie w jednostkach spółdzielczych analogicznych zasad odbywania wstępnego stażu pracy przez absolwentów szkół wyższych.

§ 19. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

273

UCHWAŁA NR 196 RADY MINISTRÓW

z dnia 13 czerwca 1958 r.

o wstępnym stażu pracy absolwentów zasadniczych i średnich szkół zawodowych oraz średnich szkół ogólnokształcących.

Rada Ministrów w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych uchwala, co następuje:

I. Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Absolwenci zasadniczych i średnich szkół zawodowych podejmujący w przedsiębiorstwach, urzędach i instytucjach pierwszą po ukończeniu szkoły pracę zawodową w wyuczonym zawodzie lub zawodach pokrewnych obowiązani są do odbycia wstępnego stażu pracy.

2. Absolwenci średnich szkół ogólnokształcących objęci są obowiązkiem odbycia wstępnego stażu pracy, jeżeli podejmą w przedsiębiorstwie, urzędzie lub instytucji pierwszą po ukończeniu szkoły pracę zawodową na stanowisku, które przewidziane jest dla pracowników posiadających średnie wykształcenie.

3. Absolwenci wymienieni w ust. 1 i 2 odbywają wstępny staż pracy na stanowiskach niższych lub odpowiadających tym, które po ukończeniu wstępnego stażu pracy będą mogli zajmować zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami oraz innymi warunkami, przewidzianymi w taryfikacjach kwalifikacyjnych lub innych przepisach określających zasady zaszeregowania pracowników.

4. Czas wstępnego stażu pracy wlicza się do czasu pracy zawodowej.

5. Pracą absolwenta w okresie odbywania wstępnego stażu pracy powinien kierować pracownik wykwalifikowany w danym zawodzie.

§ 2. 1. Zakład pracy przyjmując absolwenta do odbycia wstępnego stażu pracy zawiera z nim na piśmie umowę o pracę na czas nieokreślony.

2. Umowa o pracę powinna określać:

- 1) czas trwania wstępnego stażu pracy,
- 2) zasadnicze prawa i obowiązki pracownika, z tym że w umowie zakład pracy może powołać się na obowiązujący w zakładzie układ zbiorowy pracy lub inne przepisy szczególne, określające prawa i obowiązki pracowników,
- 3) wysokość wynagrodzenia zasadniczego,
- 4) zakres wstępnego stażu pracy.

3. Po ukończeniu wstępnego stażu pracy i po sprawdzeniu przez komisję kwalifikacyjną kwalifikacji pracownika w trybie przewidzianym w § 10 zakład pracy uzupełnia odpowiednio zawartą z pracownikiem umowę o pracę, w szczególności przez określenie przydzielonego pracownikowi stanowiska pracy i wysokości wynagrodzenia lub kategorii osobistego zaszeregowania.

§ 3. Stosunek pracy absolwentów normują:

- 1) przepisy dotyczące pracy robotników w czasie odbywania wstępnego stażu pracy na stanowiskach robotniczych,
- 2) przepisy dotyczące pracy pracowników umysłowych w czasie odbywania wstępnego stażu pracy na stanowiskach pracowników umysłowych.

§ 4. 1. Przerwy faktycznych w odbywaniu wstępnego stażu pracy, trwających jednorazowo dłużej niż 6 tygodni, nie wlicza się do okresu wstępnego stażu pracy.

2. W razie rozwiązania umowy o pracę przed zakończeniem wstępnego stażu pracy czas odbytego wstępnego stażu pracy może być zaliczony w całości lub w części do okresu wstępnego stażu pracy przez zakład pracy, w którym absolwent podejmuje ponownie wstępny staż pracy, na podstawie opinii komisji kwalifikacyjnej (§ 10), wydanej po sprawdzeniu kwalifikacji pracownika.

3. Czas zasadniczej służby wojskowej lub innej czynnej służby wojskowej (jak powołanie na ćwiczenia lub przeszkolenie wojskowe) trwający dłużej niż 6 tygodni zalicza się do wstępnego stażu pracy tylko wówczas, gdy pracownik odbywał służbę wojskową w wyuczonym zawodzie lub w zawodzie pokrewnym i przedstawił odpowiednie zaświadczenie dowódcy jednostki wojskowej, w której odbywał służbę wojskową.

4. Przepis ust. 3 ma odpowiednie zastosowanie do absolwentów, którzy przed rozpoczęciem wstępnego stażu pracy odbywali czynną służbę wojskową określoną w ust. 3.

5. Zaliczenie czasu wstępnego stażu pracy odbytego przed powołaniem do czynnej służby wojskowej oraz czasu służby wojskowej w przypadkach przewidzianych w ust. 3 następuje bez względu na to, czy pracownik podejmie pracę w tym samym zakładzie pracy.

6. Przepis ust. 3 nie narusza przewidzianych w przepisach szczególnych uprawnień pracowników do zaliczenia okresów odbytej czynnej służby wojskowej do okresów zatrudnienia w zakresie wszelkich innych uprawnień uzależnionych od okresu pracy w zakładzie pracy lub od ciągłości pracy w danym zatrudnieniu.

§ 5. 1. Jednostka nadrzędna może zlecić zakładowi pracy przyjęcie do odbycia wstępnego stażu pracy większej liczby absolwentów niż to wynika z potrzeb zakładu.

2. Zasady zapewnienia środków finansowych na zatrudnienie zwiększonej liczby absolwentów odbywających wstępny staż pracy określają właściwi ministrowie w porozumieniu z Ministrem Finansów.

3. Przypadki, w których może być nałożony na zakład pracy obowiązek przyjęcia do odbycia wstępnego stażu pracy zwiększonej liczby absolwentów, określają właściwi ministrowie.